

РОЛЬ ТЕХНІЧНИХ СИСТЕМ МОНІТОРИНГУ РУХУ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ПРИ ПЕРЕВЕЗЕННІ ВАНТАЖІВ У ВНУТРІШНЬОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ СПОЛУЧЕННІ

Фалатюк О. С.

У ХХІ ст. при організації автоперевезень все частіше використовують диспетчерські системи класу AVL (Automatic Vehicle Location). Можливість автоматично й постійно визначати місцезнаходження рухомого об'єкта в часі та просторі дозволяє суттєво й на нових технологічних принципах вирішувати різні техніко-економічні задачі, включаючи управління транспортними потоками й підвищення безпеки руху кожного транспортного засобу.

У цій роботі розглядаються загальні принципи функціонування логістичних і автоматизованих транспортних диспетчерських систем моніторингу й контролю руху автопоїздів у умовах значного підвищення щільності, маси та швидкості перевезень.

Специфічні проблеми авіаційних, морських, залізничних та автомобільних перевезень вирішуються все частіше шляхом адаптування інформаційно-обчислювальних засобів до цільових задач і міжнародних вимог [1, 84].

Розвиток автомобільного транспорту та інших засобів комунікації визначає не тільки структуризацію економічного простору держави, тобто екстенсивний процес економічного росту, але і якісне вдосконалення економіки, тобто процес інтенсивного росту. Відповідно, функціонування транспорту стає найважливішим фактором розвитку економіки, суспільства загалом. За останній час у наукових дослідженнях щодо транспортної діяльності поширенім стає застосування логістики, яка враховує увесь шлях переміщення матеріальних компонентів процесу виробництва, включно до доставлення готової продукції до споживача. Такий підхід може бути використаний для визначення сутності транспортної діяльності як основи функціонування транспортної системи [3, 147].

Значну проблему для подальшого розвитку автотранспорту України складає недостатній рівень розвитку логістики в ході здійснення перевезень вантажів і сучасних технічних електронних систем моніторингу руху автотранспортних засобів у внутрішньому й міжнародному сполученні, що викликало необхідність проведення комплексного дослідження проблем організації та функціонування автомобільного транспорту в умовах трансформації сучасного суспільства.

Тема застосування технічних електронних систем моніторингу руху автотранспортних засобів є малодослідженою, окрім питання були розглянуті в працях Г.Л. Баранова, А.В. Макарова, Д.К. Медведєва, В.Й. Развадовського, А.Є. Рубана, М.Л. Шелухіна, Д.Я. Яцків. Однак, на нашу думку, існує нагальна потреба в продовженні дослідень з цієї проблематики.

Метою цього дослідження є визначення ролі логістики і сучасних технічних систем моніторингу руху автотранспортних засобів при перевезенні вантажів у внутрішньому та міжнародному сполученні.

Для досягнення поставленої мети автором були поставлені наступні завдання:

- проаналізувати існуючі наукові концепції й погляди в контексті досліджуваної теми;

- розробити відповідні пропозиції з уドосконалення напрямів розвитку автомобільного транспорту та нормативно-правових актів України в цій сфері.

Електронні технології зараз швидко проникають у виробничу діяльність, у тому числі й на транспорт. Багато перевізників вже давно оцінили переваги систем моніторингу й GPS навігації та успішно використовують подібні системи при перевезенні вантажів автомобільним транспортом.

Проте сьогодні все більше й більше відчувається потреба не просто стежити за переміщенням транспорту, а й максимально контролювати процес перевезення вантажів. Очевидно, що на сьогодні вже недостатньо просто визначати місцезнаходження вантажного автотранспорту: для більш ефективної транспортно-логістичної діяльності потрібне впровадження цілої системи технічного електронного контролю руху вантажів.

В останні роки ринок комерційних перевезень автотранспортом в Україні, та загалом у світі, розвивається швидкими темпами й потребує свого подальшого уドосконалення шляхом підвищення ефективності планування й організації перевезень, зростання якості використання рухомого складу, контролю за роботою персоналу, витрат паливно-мастильних матеріалів, забезпечення максимальної безпеки перевезень.

Безумовно, час, коли було потрібно за допомогою GPS навігаторів тільки визначати місцезнаходження транспортних засобів, безповоротно минув. Традиційні радіонавігаційні системи типу "Лоран С" і "Чайка", як і супутникові глобальні навігаційні системи GPS і ГЛОНАСС, тільки надають попередню інформацію щодо координат місцезнаходження рухомого об'єкта.

На нашу думку, необхідно вдосконалювати диспетчерські системи шляхом комплексної інтеграції підсистем спостереження, навігації, зв'язку та гарантовано адаптивного управління різними засобами й високошвидкісними вантажопотоками транспорту. Автоматизовані транспортні диспетчерські системи (АТДС) як ергативні комплекси реагують на всі оперативні сигнали та після вирішення ситуативних задач видають інформацію, необхідну для забезпечення управління в контролюваному просторі рухомими транспортними засобами. Залежно від цілей і потреб транспортних організацій усі інші властивості АТДС (включаючи своєчасність, точність, достовірність) залежать від їхньої структурно-функціональної організації з уніфікованих апаратно-програмних модулів, що загалом повинно задовільняти експлуатаційним вимогам.

Зараз, коли на ринку автомобільних послуг з'явилися великі потужні транспортні компанії, коли їх автопарк став вимірюватися сотнями автопоїздів, а покупки нових транспортних засобів - десятками, постає актуальним питання про організацію сучасного рівня управління таким великим парком вантажного рухомого складу. Сучасний автопоїзд являє собою доволі складну транспортно-інформаційну систему, його обладнання, що містить

також численні комп'ютери, спроможне генерувати дані з найрізноманітніших параметрів (місцезнаходження, витрати палива, загальна витрата палива за рейс, середня швидкість, економічність руху й багато інших) і передавати їх на значну відстань як представникам автоперевізника, так і іншим зацікавленим сторонам: власнику вантажу, одержувачу вантажу, страховику вантажу та АТЗ, державним контролюючим органам.

Система електронного моніторингу допомагає вирішити актуальні проблеми контролю за переміщенням вантажів автотранспортом. Ця система має досить широкі функціональні можливості. Вона, насамперед, дозволяє здійснювати контроль місця розташування транспорту он-лайн, що дозволяє оперативно реагувати на будь-які зміни ситуації під час перевезення. Також система дозволяє здійснювати:

- контроль пробігів і маршрутів руху, що повністю виключає нецільове використання транспорту;
- контроль ПММ (паливно-мастильних матеріалів), що дає пряме зменшення експлуатаційних витрат за рахунок виключення нецільового їх використання;
- контроль швидкісного режиму, що виключає псування вантажу при перевезенні й знижує зношення агрегатів машини;
- дозволяє підвищити рівень безпеки перевезень, оскільки дозволяє контролювати рівень безпечного управління АТЗ, дає можливість контролювати "жвавість" стилю водіння кожного водія й у разі аварії дає докладну інформацію про те, чи натискав водій педаль гальма, чи був пристебнутий, чи було включеним біляжне світло. Всі ці дані допоможуть спростити визначення винного при дорожньо-транспортній пригоді.

Подібна електронна технічна система дистанційного контролю за автоперевезеннями може діяти як виключно на території України, так і на території інших країн, використовуючи мережі як космічного зв'язку, так і операторів стільникового зв'язку або Інтернет провайдерів.

Такий електронний логістичний контролер може працювати по всьому світу, але при роботі автотранспорту на маршруті, що пролягає територією декількох країн, значно зростають витрати на передачу великого об'єму інформації з блоку комп'ютерної пам'яті. Необхідно провести організаційні заходи по укладанню угод з операторами стільникового зв'язку про розмір тарифів по такого роду інформаційних трафіках.

На сьогодні ця система може працювати у двох режимах за кордоном: без зв'язку (при цьому вся інформація збирається на блоці й передається з поверненням у домашню країну) або в періодичному режимі (коли інформація передається раз на добу через засоби GPS навігації або стільникового зв'язку).

Водночас слід відзначити, що немає суттєвих перешкод у забезпеченні роботи автоматизованих транспортних диспетчерських систем всередині іншої країни, для цього водії або експедитори просто

вставляють у передавальний пристрій місцеву SIM-карту.

Як правило, в електронному моніторингу автотранспорту зацікавлена не тільки транспортно-експедиційна компанія, що здійснює перевезення, а й сам замовник. Вантажовласники й транспортні страховики можуть самостійно відстежувати процес переміщення вантажу. Це можливо шляхом запровадження спеціальних електронних програм і розміщення інформації на спеціальних сайтах мережі Інтернет з обов'язковим попереднім захистом такої інформації через електронні ключі. У відповідальних за процес перевезення осіб з'явиться цілком реальна можливість зі свого робочого місця бачити переміщення вантажу практично в режимі реального часу.

Вантажоперевезення - сфера діяльності, яка тісно пов'язана з підвищеними ризиками. Інколи вартість вантажу перевищує вартість транспортних послуг у багато разів, тому, піклуючись про товар, вантажовласники вдаються до страхового захисту. Багато страхових компаній надають знижки на страхування вантажів при наявності систем електронного моніторингу та контролю руху вантажу й транспорту, що своєю чергою сприятиме їх запровадженню у вантажні автомобільні перевезення.

Подальше широке застосування автоматизованих транспортних диспетчерських систем електронного моніторингу руху автотранспорту також дозволить митним і податковим органам підняти рівень ефективності здійснення контролю за переміщенням автомобільним транспортом підакцизних або транзитних вантажів до місця призначення.

На нашу думку, якнайшвидше впровадження державою, зацікавленими інвесторами та безпосередньо самими перевізниками автоматизованих транспортних диспетчерських систем моніторингу й контролю руху автопоїздів дозволить автомобільному транспорту України вийти на сучасний рівень загальноєвропейських стандартів своєї діяльності.

Література

1. Баранов Г.Л. Інформаційно-навігаційні диспетчерські системи класу AVL для управління автоперевезеннями, що використовують супутникові технології. / Г.Л. Баранов // Наука та інновації. - 2007. - Т. 3. - № 1. - С. 84-89.
2. Інвестиційний потенціал у логістиці. // К.Е. Фесенко, Л.Г. Зіончик та ін. - К.: Науковий світ. 2009. - С. 43.
3. Бойченко К. Розвиток автомобільного транспорту в Україні: економічно-правові аспекти. / К. Бойченко. - Збірка наукових праць ХНАДУ. - Харків, 2011. - С. 146-149.
4. Яцків Д.Я. Європейський оптімізація транспортних коридорів. Швейцарія. / Д.Я. Яцків // Інноваційні технології, 2003. - Т. 1, № 4-5. - С. 90-94.

Фалатюк О.С.
здобувач ОДУВС
Надійшла до редакції: 23.02.2013

УДК 35.081:351.74

ПРАВОВИЙ СТАТУС ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ ТА ПРАЦІВНИКА МІЛІЦІЇ УКРАЇНИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Позюбанов Р. П.

в суспільстві.

Правовий статус - це категорія, яка торкається інтересів не тільки окремої особи, а й колективу, кожної

© Р.П. Позюбанов, 2013

Місце й роль особи в правовій системі найбільш повно можна розглядати через категорію правового статусу, який дозволяє визначити положення людини